

Wstęp

Była to już ósma międzynarodowa konferencja naukowa w Zabrze, w cyklu dorocznych, międzynarodowych konferencji naukowych, poświęconych zagadnieniom szeroko rozumianej kultury, kontynuowanych pod ogólnym tytułem: „Kultura Europy Środkowej”. Śląsk, jako część tego historyczno-geograficznego pojęcia, na konferencjach tych odgrywał zawsze rolę pierwszoplanową. Zabrzeńskie konferencje, jak już mówi się o nich w Polsce, także poza naszymi granicami, stały się trwałą rzeczywistością w naszym regionie i w mieście Zabrze.

Konferencja ta poświęcona była zagadnieniom kultury umysłowej. Przypomniane zostały wybitne postacie, ich twórczy wkład w rozwój kultury, jak również ośrodki umysłowe i ich oddziaływanie. Przypomniano, ale także starano się wydobyć z zapomnienia to, co w zakresie umysłowości i w ogóle twórczego myślenia działo się w Europie Środkowej.

Oczywiście, jak zawsze nie można było objąć wszystkiego, wszystkich aspektów, nawet tych, które zdają się być równie ważne. I tym razem przedstawiono wybrane zagadnienia, które zaproszeni referenci, nasi goście, podjęli się opracować. Pomimo tego materiały z naszej konferencji powinny dać obraz, przynajmniej ogólny, tego, co tu, w Europie Środkowej, w zakresie intelektu, umysłu i umysłowości w minionych wiekach, aż po czasy najnowsze się działo; jaki tu był potencjał intelektualny.

Niniejsze wydawnictwo zawiera niemal wszystkie wygłoszone na konferencji referaty i komunikaty. Zaklasyfikowane one zostały odpowiednio do dwu grup tematycznych: „W kręgu dziejopisarstwa i refleksji historyka” oraz „Umysłowość i jej źródła”. W pierwszej umieszczono wystąpienia, w których poddano analizie dzieła historiograficzne bądź przedstawiono twórców, dziejopisarzy i historyków. W drugiej wystąpienia, w których starano się pokazać umysłowość danej epoki bądź wkład intelektualny danego kręgu osób oraz oddziaływania kulturalne poszczególnych osób i instytucji. Całość zamyka krótkie podsumowanie konferencji.

Zorganizowanie konferencji i wydanie niniejszej książki było możliwe dzięki życzliwości Władz miasta Zabrze z Panem prezydentem dr. Jerzym Gołubowiczem na czele. Za kontynuowanie tradycji rozpoczętych przed ośmioma laty zabrzeńskich, międzynarodowych konferencji naukowych poświęconych jakże zawsze istotnym zagadnieniom szeroko pojętej kul-

tury, chciałem w imieniu wszystkich uczestników i wszystkich, którzy korzystać będą z niniejszej publikacji, serdecznie podziękować jej inicjatorom i sponsorom, Władzom miasta Zabrze.

Antoni Barciak